

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Non quod times, timendum est, ne desit tibi Deus: sed ne tu desis Deo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

hil profusus Deo reservans, qui sibi solam gloriam reservatam volebat!

- Hab. 4.* *Ve ei qui multiplicat non sua! usquequo & aggravat contra se densum lutum? Usquequo in suam perniciem accumulatur terrenam gloriam, quæ velut lutum erat caleanda & quam tamen in dies sibi multiplicat & condensat, quia nihil familiarius nihil ostratius nihil copiosius ista vanitate, quæ quæritur in iis quæ apparent coram hominibus: & hanc unam referet ex cunctis suis operibus, vanitatem! O lutum verè densum quo vana inficitur anima & cujus pondere demergetur ad infima, nisi sibi prospiciat! Nunquid justificabo stateram impiam. & sacculi pondera dolosa? Nunquid possum approbare, & non punire illum qui tam injustè & fraudulenter agit cum proximo & cum Deo, ut non nisi subtractis eorum bonis ditescat? Nonne percussit Herodem Angelus, Eò quod non dedisset ho-*

norem Deo, & consumptus à vermicibus, exspiravit? Non omnes vani & superbi sic forte superbiunt & peccant sicut iste Herodes; sed quantumcunque minus superbiant, magis tamen peccant quàm putent: & gravius punientur quam timeant: nam verè Deo David confitebatur: Odisti observantes vanitates, supervacuè, Quamobrem deinceps ex consilio Sapientis: Bono animo gloriam redde Deo: Et dic sæpe cum Domino, si ego glorifico meipsum, gloria mea nihil est.

Vide in 1. parte, Feria 2. Hebdomada 2. in Adventu, ubi hæc statuitur Veritas:

Nulla re homo quantumvis gloriosa gloriari potest.

Et alibi passim, Verbo, Gloria, Humilitas, In-

sentio.

DOMINICA SEXTA

POST PENTECOSTEN.

DE MVLTA TVRBA, EX PAVCIS
PISCICULIS ET PANIBUS A
DOMINO SATURATA.

Cum turba multa esset cum Iesu nec haberent quod manducarent, convocatis Discipulis, ait illis: misereor super turbam, quia ecce iam tri-duo sustinent me, nec habent quod manducant, &c.

Marci 8.

VERITAS PRACTICA.

Non quod times, timendum est, ne desit tibi Deus, sed ne tu desis Deo.

RATIO EST, Quia non est timendum nisi malum quod à te pendet ut caveas, & cui precavendo timor est opportunus.

Sed quod times ne desit tibi Deus, non est ita malum, quod à te pendet ut caveas, sicut ne tu desis Deo.

Non illud igitur quod times timendum est, sed aliud quod minus times, & unde ad Divinam providentiam pleris refert.

I. PUNCTUM.

AT quidem notum est omnibus miraculum illud quod hodie nobis proponitur, sed non est satis consideratum. Tria vero sunt præcipue quæ attentius expendas & admireris.

Primum est quam multa turbæ sequerentur Dominum, quanta vis & virtus Domini qui tam multos ad se alliceret, & tamen nos illi Domino toties resistimus! O quam prudenter Apostolus. *Videte ne recusetis loquentem.*

Secundum, quanta devotio, quantus fervor & quale studium universi hujus populi qui ad deficien-

Heb. 12.

deficientem usque vitam Dominum sequebatur! Ecce jam triduo perseverant jejuni, nec cogitant aut loquuntur de cibis; non exiunt à Domino, nisi iussi discedere, si verò dimittantur, non perveniant domum; *Deficient in via*, inquit ipse Dominus; & præsto ac parati omnes deficere prorsus ac mori pro eo; nos verò vix ad horam illum possumus sustinere! *Va hi qui perdidērunt sustentiam.*

Tertium denique, quàm piè, quàm paternè Dominus misertus fuerit omnium, & sic extremæ providerit eorum necessitati, ut saturatis omnibus qui aderant, multa cibaria super fuerint alendis alijs. Non est, homo timide, non est timendum ne quid tibi unquam depereat pro Christi cultu, non est timendum ne nobis ille desit qui ne minimæ deest creaturæ. Et tamen quæ curæ tuæ & quantæ sollicitudines pro futuris eventibus: quanti metus & tremores ne quid nobis deficiat? *Illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor.* Non arguit Psaltes Regius quod trepidaverit sed quod trepidaverint timore ubi non erat timor: id est, quod nimis timuerint ubi erat minus timendum & minus timuerint, ubi erat magis timendum. Quod cum sit valde arguendum, tum valde frequenter etiam, id nobis accidit, quoties videlicet nimis diffidimus divinæ providentiæ. Tunc enim, *non quid times, timendum est, ne tibi desit Deus, sed ne tu desis Deo.*

Ratio est plurimum consideranda, & in plures alios derivanda usus; non est videlicet, non est timendum, nisi malum illud quod à te pendet cum divinâ ope, ut caveas, & cui præcavendo timor, est opportunè adhibendus.

Hic enim agitur de timore non subitaneo non naturali, non prout est pura cordis passio, sed de illo timore qui advertenti animo & planè libero sic concipitur, ut sit actus rationis deliberatus & sit ipse actus rationis & actum rationabilem. Rationis actus est ille omnis qui advertenter efficitur, licet sit malus & inordinatus: at ille solus est rationabilis qui ex ratione subiecta legi æternæ profuit, dicitur debet virtus & æternum mereri præmium.

De hoc itaque solum timore sermo est, cum dicitur: non est timendum nisi malum quod à te pendet ut caveas, quasi diceretur si prudenter, si rationabiliter est timeadum, non est timendum nisi malum illud quod à te caveri potest, & cui præcavendo timor est opportunus sive accommodatus & necessarius, quis enim

Haynufuo Pars tertio

timor qui sine causa est, nisi timor inanis, & vanus, & irrationabilis, & noxius? At quæ potest esse probata timoris causa nisi sit eius quædam necessitas & utilitas ad malum præcavendum? Quænam porro potest esse utilitas ad hunc finem, quando tale est malum, ut sit extra hominis potestatem illud cavere, quantumcunque timeat & expavescat? Nonne his diceretur, *Quid timidi estis modica fidei? Videte ne turberimini. Non turbetur cor vestrum, neque formidet.*

*Matth. 8.
Ibid. 24.
Ioan. 14.*

Sicut enim ab illa tristitia nos dehortatur Sapiens, in qua nulla est utilitas, sic planè à timore cuius finis & fructus est nullus. Quod fuscè argumentum prosequitur sanctus Joannes Chrysostomus: *Remedia*, inquit, *medicinalia* propter illos tantum morbos facta sunt quos tollere possunt, non propter illos quos nihil adjuvare possunt putà medicamentis oculos lippientes tantè juvare valens, nullum verò alium morbum propter oculorum agritudinem tantum factum esse dicere quis posset; non propter stomachum, non propter ullum aliud membrum. Quasi diceret: non rectè: non rationabiliter assumeretur ad alterius morbi quàm oculorum usum, quia hic unus est eius usus, hæc una eius utilitas, ut oculos non alias corporis sanet partes.

Eccl. 30.

*Homil. 5.
Ad Pop.*

Sic de tristitia, sic de timore pergit dicere, *Percurramus*, inquit, *ingruentium nobis malorum quodque, & tristitiam superadducamus, & videamus quid ex hac fiat utilitas? Multatata est quispiam pecunia? Tristatus est, multatam non emendavit; Filium amisit? Doluit, mortuum non resuscitavit. Flagellatus est quis, alapiæ casus, contumelia affectus? Doluit, non revocavit contumeliam. In morbum quis incidit & agritudinem gravissimam? Doluit, agritudinem non sustulit sed & difficiliorem reddidit. Vides horum nulli prodesse tristitiam. Peccavit quis? Tristatus est? peccatum delevis & dissolvit debitum.*

At de his infra commodius, nunc id sufficiat, quod sicut non est tristandum de malo cuius à tristitia nullum est remedium, sic planè nec timendum illud malum cui timor prodesse nequit, cum alioquin timor non modo esset inutilis, sed & malignus & prope illi similis quem Judæis olim minatus est Dominus: *Non quiesces neque eris requies vestigio pedis tui. Dabit enim tibi Dominus cor parvum, & deficientes oculos, & animam consumptam marore, & eris vita tua quasi pendens ante te. Timebū nocte & die & non crederis vita tua. Mane dicas, quis mihi des vestrum?*

Deut. 28:

spem? Et vespere, qui mihi det mane? Propter corda tui formidinem qua terreberis, & propter ea qua tuu videbis oculo.

Potestne hoc miserando timore miserius aliquid cogitari?

II. PUNCTUM.

SED quod times, ne desit tibi Deus, non est malum quod à te pendat & cui præcavendo timor sit opportunus, sicut malum illud ne desit Deo.

Quid est enim quod times, ne desit tibi Deus? Dupliciter posset intelligi; primò ne desit tibi tuis gratis ad evitandū malum, & bonum bene agendum, quod certè malum esset; sed non est illud quod times, nec est profectò quod timeas sicut in prima parte declaratur ad illa Sapientis verba. *Non dixerit, per Deum abest.*

Dom. 3. post
Epiph.
Eccles. 17.

Secundò quod magis times, hoc est, ne tibi ex humanis illis rebus quas appetis, vel quas tibi credis esse necessarias, Deus desit subministrare & providere, unde harum defectum minus commode vel delectabiliter, vel honorifice tibi sit in hac vita. Nonne hoc est quod magis times, quando agitur de danda Eleemosyna, de longiore tempore pietati concedendo, de remittendis debitis & de piis eiusmodi persolvendis operibus? *Vani estis, inquit similes tui, vanus est qui servit Deo: & quod emolumentum quia custodivimus præcepta eius? Hoc est, hoc est quod timeatur, emolumentum periculum & iactura.*

Mal. 3.

Verum quæle sit illud malū & an à te pendeat, sicut aliud, ne desit Deo, nunc perpendendum, Certè negari non potest, esse aliquod malū, malum naturæ, malū vitæ temporalis, malum huius mundi, malum coram hominibus, malum ita vulgo iudicatum, sed an putas illud malum, esse verè malum & non potius bonum si bene acceptetur; Adeone hospes & peregrinus es in evangelica disciplina, ut neferas, malum illud esse illud bonum & beatitudinem qua Christus suos donat? An ignoras beatos esse pauperes, beatos illos qui lugent, beatos qui persecutionem innocenter patiuntur & qui uno verbo subiacent illis, quæ tu vocas, malis? *Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo divites in fide & heredes regni quod repromisit Deus diligentibus se? Nonne illis abundavit malis Apostoli? Nonne Christo propinquiore? Nonne ipse Christus in illis totam exegit vitam? Nonne idcirco bona mundi contempsit omnia, & mala quæcunq; suscipuit,*

Matth. 5.
Luc. 6.

1ac. 2.

ut nec in illis quareretur felicitas, nec in istis timeretur infelicitas? Nonne hæc pridem ex sancto accepisti Augustino.

Sed esto, sint illa mala, prout vulgo sentiuntur; an sit illa times, aut mala esse desinent, aut tibi non evenient? Times agrorum sterilitatem? An illam timor tuus impedit? Mortem reformidas? An propterea non aliquando morieris? Adversa quæcunque metuis, An idcirco nullis urgebere? *Forti vastabit eos gladius & intus pavor, id est, quantumcunq; mala paveant, non desineat esse mala, Tantum abest, ut pavore mitigentur, quin potius augeantur; quod foris gladius infert, hoc intus suffert pavor.*

Deut. 32.

At verò, si Deo desit, hoc est videlicet, hoc est verè malum, hoc est malum quod à te totum pendet, hoc est malum cui præcavendo timor est opportunus remedium.

Quid est enim Deo deesse, nisi quod tuum errare præstandum, illi negare: nisi quem debebas cultum, non tradere: nisi quam exigebat in se confidentiam, diffidere: nisi, uno verbo, peccare? An nonne hoc est verè malum, nonne hoc est duplex malum de quo expressè dicitur: *De malo ad malum egressi sunt: & me non cognoverunt, dicit Dominus.* Id est, à malo peccati ad malum impenitentia seu indurati animi transcunt; vel à malo relictæ Creatoris ad malum requirendæ creaturæ se convertunt: quæ sunt illa duo mala propter quæ cœli debeant *Obstupescere & eorum porta desolari vehementer.* Nam quando infinitè Creator excedit creaturam, tantò malum culpæ, quod Creatoris malum est, malum est gravius malo peccatæ quod creaturæ solum est malum.

1er. 9.

Ibid. 2.

Quam sit porro à te illud malum, tam aperte liquet quam illud malum, esse peccatum: quam illud esse voluntarium; quam illud esse puniendum. *Quid enim punit aut odit Deus quam propriam voluntatem, qua scilicet peccatum perpetratur, & qua una sublata infernus non erit; quia non erit peccatum? Scito & vide quia malum & amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum & non esse timorem mei apud te, dicit Dominus exercituum, Quia scilicet, quod erat postremum hæc à nobis demonstrandum, si fuisset timor, non fuisset illud malum; nam ut testantur omnes Scripturæ, Per timorem Domini declinat omnis à malo.*

S. Ber. Ser.
3. in Ref.
Dom.
1er. 2.

Prov. 15. 11

HI. Punc-

III. PUNCTUM.

Pf. 33.
Pf. 22.

NON quod times igitur, timendum est, ne desis tibi Deus: sed ne tu desis Deo. Nam, præterquam quod nihil desit timentibus Deum. Et verò omnis sicut David potest affirmare, Dominus regit me & nihil mihi deerit: Licet etiam concederemus deesse aliquid, quid tandem illud? Nam quod timendum est timore rationabili de quo hic agitur, malum esse debet quod à nobis sic pendeat ut timore caveatur: quò sum enim alioquin timor? non est autem tale illud malum ne desis tibi Deus: quale perfectò est, ne tu desis Deo. Quis nempe non illud videat tam procul à te esse, quam istud totum tuum? Quis non illud intelligat, quod dicebat Dominus,

Matth. 5. 6.

non esse in quovis sollicito potestatem Faciendi capillum suum nigrum vel album, neque ad staturam suam posse quidquam cogitando adijcere? Sunt hæc uni Deo propria, sunt hæc divina eius opera; tibi autem quod tuum esset, præscripsit: cur quæ sunt Dei, præsumis attingere: & quæ sunt tua, negligis? Nunquamne admonentem audivisti Sapientem: Altiore te ne quaesieris, & fortiora te ne scrutatus fueris, sed qua præcepit tibi Deus, illa cogita semper: & in pluribus operibus eius ne fueris curiosus.

Ecclesi. 4.

Adde, quod est valde considerandum, quoties de timore malorum agitur: non tam illud esse timendum malum quod vix continget, quàm quod frequenter evenit: malum autem quod times, Ne desis tibi Deus, præterquam quod exile malum est, vix etiam accidit; Non est quippe inopia timentibus Deum: Qua de re infra fufius at contra, Ne desis Deo, malum non modò perniciosissimum est, sed tam frequens & prope quotidianum, ut si paulò attentius quid in eo pecces attendas, totum te in illo vivere, totum te in illo esse malo perspicies.

Pf. 33.

Quamobrem cum sancto Chrysofomo concludamus, & illud fixum maneat, quid sit dolendum, quid timendum: non quod extra nos malum accidit, sed quod in nobis à nobis efficitur: Ne igitur, inquit, propter mortem tristeris, natura enim est: tristere propter peccatum, voluntatis enim est culpa. Si quis mortem minetur, dic ipsi: Instans sum à Christo non illos timore qui corpus interimunt, animam verò occidero nequeunt. Si rei familiaris publicationem minetur, responde, nudus exivi de utero matris meae, nudus & revertar illuc: nihil in hunc mundum intulimus, manifestum est, quod nec exportare quidquam

Homil. 6.
ad Pop.

poterimus. Et si tu non abstuleris, mors superveniens auferet, & si tu non jugularis, natura lex finem afferet. Nihil igitur eorum timeamus quæ nobis natura afferuntur, sed illa quæ ex mala nobis proveniunt voluntate.

Vide in hac 3. parte, Dominic. 14. & in 4. Fer. 2. Hebdomad. 21. ubi hæc Veritas exhibetur:

Si, quod creditur necessarium, petenti desit: credendum potius est non illud esse necessarium, quàm quod petenti desit.

ALITER etiam quæ supra est declarata Veritas, ad majorem perspicuitatem sic proponi & illustrari posset.

Qui nimis timet ne ipsi desit Deus, non satis timet quod est magis timendum, ne ipse Deo desit.

RATIO EST, Quia qui non satù confidit Deo, non satù timet ne Deo desit.

Sed qui nimis timet ne ipsi desit Deus, non satù confidit Deo.

Ergo si etiam non satù timet ne ipse Deo desit, quod tamen longè magis est timendum & cavendum.

I. PUNCTUM.

PRIMA propositio sic breviter expeditur. Est enim Deo deesse, non accipere media quibus nos uti vult Deus ad coagendum & collaborandum cum ipso. Medium verò frequentius & opportunius quod ad usum nobis proponit, est confidentia, de qua jam sæpe supra, & de qua semper supersunt dicenda ex Scripturis, quæ hoc medium ita commendant sive ad spiri. ualia, sive ad temporalia bona obtinenda, vel avertenda mala, ut in eo totum ponant quod petitur: Revela Domino viam tuam, & spera in eo, & ipse faciat. Id est, propone illi quidquid volueris, & dum speres in eo, dum confidas in eius bonitate & providentia, certus esto quod de re proposita statuet, & ordinabit, quidquid erit convenientius. Et auxiliabit eos Dominus, & liberabit eos, & eruet eos à peccatoribus, & salvabit eos, QUIA SPERAVERUNT IN EO Dulcis causa, inquit sanctus Bernardus, Attamen efficax, attamen irrefragabilis. De quacumq; tribulatione clamaverit ad me, exaudi eos. Ecco numerata tribulationes, secundum multitudinē casuum

Pf. 36.

Ibid.

In Pf. 90.